

Jurisprudentiebulletin

2010, aflevering 2
Nummers: 11 – 26

Vordering benadeelde partij:

JBS 2010, nr. 11

Hof Arnhem 1 februari 2010

Niet elke aantasting van de persoonlijke integriteit (i.c. van verbalisanten) hoeft te leiden tot toekenning van een vergoeding voor immateriële schade.

JBS 2010, nr. 12

Rb. Zutphen 1 februari 2010

Moord. Toewijzing van verschillende schadeposten: uitvaartkosten, kosten reizen en vervoer, kosten telefoon en porto. Geen shockschade.

JBS 2010, nr. 13

Rb. Dordrecht 2 februari 2010

Niet ontvankelijke vordering. De term: "voorschot". Niet eenvoudig.

JBS 2010, nr. 14

Rb. Maastricht 3 februari 2010

Het slachtoffer is later als gevolg van een aanrijding overleden (doodslag). Overgang van vordering smartengeld op erfgenaam?

JBS 2010, nr. 15

Rb. Arnhem (militaire kamer) 8 februari 2010

Rechtstreekse schade o.a.: verschillende posten reiskosten (naar: politiebureau, ziekenhuis, GGD en paleis van justitie) en verlies aan arbeidsvermogen (zgn. buitenland vergoeding). Tevens wettelijke rente.

JBS 2010, nr. 16

Hof 's-Hertogenbosch 10 februari 2010

De opname van €1.000,- met de bankpas van het gedode slachtoffer kan door de erfgenamen worden gevorderd.

JBS 2010, nr. 17

Rb. Zutphen 10 februari 2010

Rechtbank reageert niet op mededeling (verweer?) dat reeds een civiele procedure is gestart en dat beslag is gelegd onder verdachte.

Reiskosten van vriend en zus van benadeelde zijn niet eenvoudig van aard. Advocaatkosten volgens aanbeveling van het LOVS.

JBS 2010, nr. 18

Rb. Utrecht 11 februari 2010

Indien bij ontslag van alle rechtsvervolgving een maatregel ex art. 37 of art. 37a Sr (plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis of TBS) wordt opgelegd is de civiele vordering in beginsel wel ontvankelijk.

JBS 2010, nr. 19

Rb. Leeuwarden 16 februari 2010

De term "voorschot".

JBS 2010, nr. 20

Rb. 's-Hertogenbosch 16 februari 2010

Immateriële schadevergoeding vanwege discriminatie.

JBS 2010, nr. 21.

Hof Arnhem 17 februari 2010

De zgn. Tolbert-zaak. Toekenning van shockschade door het hof. Overigens ook toekenning van ziekenhuisdaggeldvergoeding.

JBS 2010, nr. 22

Rb. Alkmaar 18 februari 2010

Rechtbank wijst in ontuchtzaak naast €1.500 smartengeld verschillende schadeposten toe, waaronder vakantiedagen van de moeder van benadeelde.

(Vervolg op blz. 2)

JBS 2010, nr. 23
HR 19 februari 2010

Benadeelde partij is niet ontvankelijk in zijn vordering nu deze zich tot de civiele rechter heeft gewend en de rechter bij uitspraak voor recht heeft verklaard dat de verdachte aansprakelijk is voor de schade.

JBS 2010, nr. 24
Rb. Haarlem 25 februari 2010

Indien de verdachte in faillissement verkeert is de vordering benadeelde partij niet ontvankelijk.

Overige onderwerpen:

JBS 2010, nr. 25
Nationale ombudsman
Rapport 2010/024

Klachtprocedure politie. Schending van de hoorplicht.

JBS 2010, nr. 26
Nationale ombudsman
Rapport 2010/038

Geen actieve en adequate informatieverwerving door politie.

Colofon

In het Jurisprudentiebulletin van Slachtofferhulp Nederland (JBS) wordt jurisprudentie verzameld die van belang kan zijn voor de juridische dienstverlening aan slachtoffers.

De opgenomen uitspraken worden onderverdeeld in de rubrieken: “vordering benadeelde partij” en “overige onderwerpen”. Binnen de rubrieken zijn de uitspraken chronologisch gerangschikt.

De uitspraken worden over het algemeen sterk verkort weergegeven. Aanvullingen en weglatingen door de redactie worden cursief weergegeven. Sommige uitspraken zijn door de redactie van (kort) commentaar voorzien.

De uitspraken betreffen merendeels strafzaken van de meervoudige kamers. Indien dat anders is, wordt dat vermeld.

Het JBS verschijnt in beginsel maandelijks en is te vinden op www.slachtofferzorg.nl. U kunt het JBS via e-mail toegestuurd krijgen door een berichtje te sturen aan JBS@slachtofferhulp.nl.

Redactie:

mr. A.H. Sas

Met medewerking van:

M.P. Meusen MSc.

Contact:

JBS@slachtofferhulp.nl

Overige uitgaven:

www.slachtofferzorg.nl

Vordering benadeelde partij:

11.

Gerechtshof Arnhem

1 februari 2010

LJN: BL1597

Niet elke aantasting van de persoonlijke integriteit (i.c. van verbalisanten) hoeft te leiden tot toekenning van een vergoeding voor immateriële schade.

Art. 6:106 lid 1 BW.

Het hof:

[Belediging art. 267 Sr en bedreiging art. 285 Sr van een ambtenaar in functie. Tevens enkelvoudige mishandeling tegen ander slachtoffer, maar niet tegen benadeelden art. 300 Sr.]

[...]

Het hof acht bewezen dat:

[...]

3.

hij op 24 juli 2009 in de gemeente [gemeente] [benadeelde 1], medewerker basispolitiezorg bij de Regiopolitie IJsselland, heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht, immers heeft verdachte opzettelijk voornoemde [benadeelde 1] dreigend de woorden toegevoegd : "Ik maak je koud, ik maak je af";

4.

hij op 24 juli 2009 in de gemeente [gemeente] opzettelijk beledigend de politieambtenaren van de Regiopolitie IJsselland, te weten [benadeelde 1] en [benadeelde 2], gedurende en/of ter zake van de rechtmatige uitoefening van hun bediening, in dier tegenwoordigheid mondeling heeft toegevoegd de woorden "kankerlijer, kankerhonden, jullie allemaal kankerpolitie en kankerhoer";

[...]

Uit het onderzoek ter terechtzitting van het hof is gebleken, dat de benadeelde partijen [benadeelde 1] en [benadeelde 2] zich in het geding in eerste aanleg hebben gevoegd, dat hun vorderingen van €150,- respectievelijk €100,-, in eerste aanleg niet zijn toegewezen en dat zij zich binnen de grenzen van hun eerste vordering in het geding in hoger beroep opnieuw hebben gevoegd, met een nadere onderbouwing daarvan. Derhalve duurt de voeging ter zake van hun in eerste aanleg gedane vordering tot schadevergoeding in het geding in hoger beroep voort.

Zoals uit de bewezenverklaring blijkt, is er naar het oordeel van het hof sprake van aanranding van het gezag, de eer en de goede naam van de hiervoor genoemde benadeelde partijen, veroorzaakt door de bewezen verklaarde gedragingen van verdachte. De door hen beschreven gevoelens van onbehagen acht het hof alleszins voorstelbaar. Niet elke aantasting van de persoonlijke integriteit behoeft echter - naast een strafrechtelijke veroordeling daarvoor - te leiden tot toekenning van een vergoeding voor immateriële schade. Zulks hangt af van de omstandigheden van het geval. De rechtbank achtte de vordering van de benadeelde partijen onvoldoende onderbouwd om tot schadevergoeding over te gaan. Het hof ziet in de naar aanleiding van die afwijzing verstrekte aanvullende informatie van de benadeelde partijen onvoldoende aanleiding om alsnog tot toekenning van een schadevergoeding over te gaan. De beide vorderingen zullen dan ook worden afgewezen.

[...]

12.

Rechtbank Zutphen

1 februari 2010

LJN: BL1518

Moord. Toewijzing verschillende schadeposten: uitvaartkosten, kosten reizen en vervoer, kosten telefoon en porto. Geen shockschade.

Art. 51a lid 2 Sv; art. 6:108 BW.

De rechtbank:

[Medeplegen moord art. 289 Sr jo. art. 47 Sr.]

[...]

De benadeelde partij [benadeelde partij te plaats] heeft zich ten aanzien van het ten laste gelegde met een vordering tot schadevergoeding ten bedrage van €71.848,73 gevoegd in het strafproces. Dat bedrag is opgebouwd uit de navolgende posten:

- €34.810,71 uitvaartkosten;
- €540,00 kosten reizen en vervoer;
- €250,00 kosten telefoon en porto;
- €21.654,58 overige kosten, o.a. aan gaande rouwbegeleiding resp. uitloven beloning;
- €4.593,44 kosten rechtsbijstand;
- €10.000,00 shockschade.

De officier van justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat een bedrag van €53.561,97 kan worden toegewezen, nu dat bedrag als redelijk en billijk kan worden beoordeeld. Voor het overige dient de benadeelde partij niet-ontvankelijk te worden verklaard, aangezien de uitgaven aangaande het uitloven van een beloning geen rechtstreekse schade als gevolg van het ten laste gelegde feit betreffen.

Voorts verzoekt officier van justitie de schadevergoedingsmaatregel op te leggen.

Namens verdachte is de vordering uitvoerig betwist en weersproken. De raadsman heeft gesteld dat ingeval de rechtbank komt tot een bewezenverklaring een bedrag van €5.247,27 ten behoeve van redelijke uitvaartkosten kan worden toegewezen. Voor het overige komen de uitvaartkosten niet voor vergoeding in aanmerking. Vergoeding van de kosten voor notariskantoor [naam] acht de raadsman redelijk.

Toewijzing van de vordering op de navolgende schade/kosten kan volgens de raadsman niet:

- kosten voor reizen en vervoer resp. telefoon en porto;
- kosten voor rouwbegeleiding (is affectieschade, die naar geldend recht niet wordt vergoed);
- kosten verbonden aan het uitloven van een beloning;
- kosten van rechtsbijstand;
- shockschade (is affectieschade, die naar geldend recht niet wordt vergoed).

Beoordeling door de rechtbank

Naar het oordeel van de rechtbank is, op grond van de gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen verder ter terechtzitting met betrekking tot de vordering is gebleken, komen vast te staan dat de benadeelde partij als gevolg van het bewezen verklaarde handelen schade heeft geleden tot een bedrag van €28.680,32, waarvoor verdachte naar burgerlijk recht aansprakelijk is.

De vordering is ter zake van uitvaartkosten tot €25.000,00 toewijsbaar. Daarbij heeft de rechtbank acht geslagen op de omstandigheden van de overledene, als bedoeld in artikel 108, tweede lid, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek alsmede op de aard en omstandigheden aangaande de

uitvaart voortvloeiend uit het bewezenverklarde feit.

De vordering is ter zake van kosten reizen en vervoer tot €540,00 ter zake van kosten telefoon en porto tot €250,00 en ter zake van de kosten van notariskantoor [naam] tot €390,32 toewijsbaar. De onderliggende vordering plus onderbouwing komt de rechtbank niet onredelijk voor.

De factuur ten bedrage van €2.310,97 met betrekking tot "[naam] advertenties personeel" komt gezien haar aard voor rekening van het personeel van de onderneming(en) van de overledene. De vordering wordt in zoverre afgewezen.

De schade voortvloeiend uit de advertenties en flyers ter zake van het uitloven van een beloning (€11.253,76 resp. €3.240,97 resp. €1.231,06) is niet rechtstreeks toegebracht door het bewezenverklarde feit.

De rechtbank schat de kosten van rechtsbijstand naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid op €2.500,00. In zoverre is de vordering op dit punt toewijsbaar.

Ten aanzien van de gevorderde shockschade en de kosten voor rouwbegeleiding ([naam] resp. Van Lieverloo), overweegt de rechtbank dat tot onrechtmatigheid jegens nabestaanden kan worden geconcludeerd, ingeval door de directe confrontatie met de ernstige gevolgen van een dodelijke gebeurtenis, een hevige emotionele schok wordt teweeggebracht, waaruit geestelijk letsel voortvloeit. Dat zal zich met name kunnen voordoen - kort gezegd - bij nabestaanden die in een nauwe affectieve relatie staan tot de overledene. Aan de mate van rechtstreeksheid van de confrontatie met de dodelijke gebeurtenis dienen evenwel minder strenge eisen te worden gesteld naarmate de normschending ernstiger is. Onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 22 februari 2002 (LJN: AD5356) en het vonnis van de rechtbank Arnhem d.d. 21 mei 2008 (LJN: BD2057), zou in het onderhavige geval, mede gelet op de ernst van de schietpartij, in beginsel kunnen worden geconcludeerd tot onrechtmatig handelen door de verdachte jegens de weduwe en haar toen zesjarige zoontje. Nu echter niet is gebleken van een door een psychiater vastgesteld ziektebeeld (de brief van psycholoog Van Lieverloo d.d. 6 januari 2010 kan niet als zodanig gelden), is de vordering te complex van aard om te

kunnen worden afgedaan in dit strafproces. De benadeelde partij kan haar vordering voor dat deel slechts aanbrengen bij de burgerlijke rechter.

Gelet op het bovenstaande, dient de vordering tot het genoemde bedrag van €28.680,32 te worden toegewezen.

Tot een bedrag van €2.310,97 (met betrekking tot "[naam] advertenties personeel") wordt de vordering afgewezen.

De rechtbank zal de benadeelde partij voor het overige niet-ontvankelijk verklaren

[...]

Commentaar:

1. Door het ontbreken van de mogelijkheid om vergoeding voor affectieschade toe te kennen blijven rechters de grenzen verkennen van de vergoeding voor shockschade zoals deze in het Taxibus-arrest (LJN: AD5356) zijn gegeven.

2. De rechtbank kijkt in het onderhavig geval of shockschade kan worden toegewezen, ondanks dat de nabestaanden niet bij de moord op de vader (door huurmoordenaars) voor de school van het zootje aanwezig waren en ook niet direct met de gevolgen schijnen te zijn geconfronteerd. De rechtbank gebruikt hiervoor de redenering die ook door de rechtbank Arnhem werd gebruikt in de civiele zaak tot schadevergoeding naar aanleiding van de moord op Nadia van der Ven (LJN: BD2057). Die redenering luidt dat aan de rechtstreeksheid van de confrontatie met (de gevolgen van) het voorval minder strenge eisen dienen te worden gesteld naarmate de normschending ernstiger is. Voor deze redenering is veel te zeggen (zie bijv. prof. mr. S.D. Lindenbergh, *Moord en doodslag in het aansprakelijkheidsrecht*, Ars Aequi 2008, blz. 598-599, te vinden via:

<http://publishing.eur.nl/ir/repub/asset/13496/S.D.%20Lindenbergh,%20Moord%20en%20doodslag.pdf>)

3. De Hoge Raad heeft echter in een arrest van 9 oktober 2009 (LJN: BI8583) de mogelijkheid afgesneden om de confrontatie-eis vanwege de aard of ernst van de normschending af te zwakken of zelfs terzijde te stellen. Het is dus zeer de vraag of deze toekenning van shockschade stand zal houden indien er cassatie wordt ingesteld.

4. Maar ook bij de toekenning van de materiële schadevergoeding door de rechtbank kunnen juridische vraagtekens worden geplaatst. Want hoe sympathiek ook: wat is de grond voor de toewijzing van de kosten van reizen en vervoer, de telefoonkosten en portokosten (als deze niet tot de begrafeniskosten behoren)?

Naast de kosten van lijkbezorging komen in een schrijnend geval als het onderhavige alleen de notariskosten voor vergoeding in aanmerking: deze kunnen worden gerekend tot de buitengerechtelijke kosten van invordering (F.F.

Langemeijer, *Het slachtoffer en het strafproces*, 2004, blz. 133).

5. Dit alles toont nog maar eens aan dat er dringend behoefte is aan uitbreiding van de mogelijkheid om schade van nabestaanden te vergoeden.

13.

Rechtbank Dordrecht

2 februari 2010

LJN: BL1735

Niet ontvankelijke vordering. De term: "voorschot". Niet eenvoudig.

Art. 361 lid 2 Sv; art. 51a lid 3 Sv.

De rechtbank:

[Zwaar lichamelijk letsel door schuld art. 308 Sr.]

[...]

Als benadeelde partij heeft zich schriftelijk in het geding gevoegd [slachtoffer], [adres en woonplaats]. Hij vordert verdachte te veroordelen aan hem te betalen een bedrag van €25.000,-, als voorschot op, zoals hij stelt, smartengeld.

De officier van justitie heeft geconcludeerd tot toewijzing van de vordering.

Door en namens verdachte is de aansprakelijkheid en de hoogte van de schade betwist.

Uit het dossier en het verhandelde ter zitting volgt voor de rechtbank dat het ongeval ernstige gevolgen heeft voor het slachtoffer. Naar het zich laat aanzien zal het slachtoffer de rest van zijn leven niet meer (normaal) kunnen lopen en zijn meerdere lichaamsfuncties blijvend beperkt. In beginsel ligt toewijzing van een vordering tot schadevergoeding daarom in de rede. In deze zaak is de rechtbank niet-temin van oordeel dat de benadeelde partij niet-ontvankelijk is in de vordering.

De rechtbank acht de vordering niet eenvoudig van aard. De benadeelde partij vordert een bedrag bij wijze van voorschot. Het toepasselijke recht kent die mogelijkheid niet. Zonder nadere onderbouwing is het voor de rechtbank voorts niet duidelijk of de vordering betrekking heeft op zowel materiële als immateriële schade of slechts een van beide, noch waaruit die schade concreet bestaat. Voor het geval de vordering geacht wordt betrekking te hebben op zowel materiële als

immateriële schade is met de gegeven motivering niet duidelijk hoe de vordering is opgebouwd.

[...]

Commentaar:

1. Dit is een teleurstellende uitspraak voor wat betreft de schadevergoeding. Bovendien is de motivering niet goed te begrijpen.

2. Schijnbaar liet de onderbouwing van de vordering van de benadeelde partij (veel) te wensen over. Dit had echter niet tot niet ontvankelijkheid van de gehele vordering hoeven te leiden. Blijkens de uitspraak heeft het slachtoffer €25.000 "als voorschot op smartengeld" gevorderd. Het lijkt erop dat de rechtbank valt over de term "voorschot" (vgl. ook hierna nr. 15: Rb. Leeuwarden 16 februari 2010). Het toepasselijke recht kent de term "voorschot" niet, aldus de rechtbank. Dat klopt. Het ware dus misschien beter om deze term hier te vermijden, maar "voorschot" wordt in dit verband vaker gebruikt en dient dan te worden gelezen als: vordering strekkend tot vergoeding van dat gedeelte van de schade die benadeelde rechtsreeks heeft geleden als gevolg van het bewezenverklarde feit en die eenvoudig van aard is (aldus: HR 19 maart 2002, LJN: AD8963).

3. Voorts is onbegrijpelijk hoe de rechtbank er toe komt dat niet duidelijk is of de vordering ziet op materiële of immateriële schade, terwijl de rechtbank eerst overweegt dat benadeelde €25.000 smartengeld vordert. Smartengeld ziet immers op immateriële schade.

4. Dit alles komt nog vreemder over, omdat de rechtbank ook overweegt dat het ongeval ernstige gevolgen heeft voor het slachtoffer en gaat de rechtbank verder: dat hij, naar het zich laat aanzien, niet meer normaal zal kunnen lopen en dat verscheidene lichaamsfuncties blijvend zijn beperkt. Volgens de overwegingen van de rechtbank volgt bovendien uit een medische verklaring, die zich blijkbaar in het strafdossier bevindt, dat het slachtoffer een incomplete dwarslaesie heeft opgelopen. Zelfs zonder verder enige onderbouwing lijkt het er toch op dat de rechtbank veilig enige duizenden euro (als "voorschot"!) had kunnen toewijzen.

14.

Rechtbank Maastricht

3 februari 2010

LJN: BL2055

Het slachtoffer is later als gevolg van een aanrijding overleden (doodslag). Overgang van vordering smartengeld op erfgenaam? Art. 6:106 lid 2 BW; art. 51a lid 2 Sv.

De rechtbank:

[Doodslag art. 287 Sr en doorrijden na ongeval art. 7 WVV.]

[...]

Namens het slachtoffer [slachtoffer 1] is een vordering tot schadevergoeding ingediend ter hoogte van €10.000,- voor geleden immateriële schade.

Ook de ouders van [slachtoffer 1] hebben een schadevergoeding gevorderd. [moeder van slachtoffer 1] vordert een bedrag van €2518,17 voor diverse kosten die zij gemaakt heeft in verband met het verblijf van haar zoon in het ziekenhuis en de verpleegkliniek. Daarnaast heeft zij een vergoeding gevraagd voor begrafeniskosten en de kosten van rechtsbijstand.

[vader van slachtoffer 1] heeft een schadevergoeding gevorderd van €9172,96, waarvan €5000,- ter zake van affectieschade. Voor het overige betreft de vordering de kosten die [vader van slachtoffer 1] gemaakt heeft in verband het verblijf van zijn zoon in het ziekenhuis en de verpleegkliniek. Daarnaast heeft hij een vergoeding gevraagd voor de kosten van de uitvaart en de kosten van rechtsbijstand.

De officier van justitie acht de vordering van [slachtoffer 1] niet-ontvankelijk. De door [moeder van slachtoffer 1] en [vader van slachtoffer 1] gevorderde schadevergoedingen acht zij slechts ten dele toewijsbaar.

De raadman heeft de rechtbank verzocht de vorderingen niet-ontvankelijk te verklaren, omdat zij niet eenvoudig van aard zijn. Bovendien acht de raadman de vorderingen ook kansloos in een procedure bij de burgerlijke rechter. Daarnaast heeft de raadman het standpunt ingenomen dat niet onomstotelijk is vast komen te staan dat [slachtoffer 1] is komen te overlijden als gevolg van het strafbare feit, wat aan toekenning van de vorderingen in de weg staat. Tot slot heeft de raadman de diverse specifieke schadeposten betwist.

Bij haar bewijsoverwegingen is de rechtbank tot de conclusie gekomen dat [slachtoffer 1] overleden is ten gevolge van het strafbare handelen van verdachte. Op grond daarvan verwerpt de rechtbank bij haar beoordeling van de schadevorderingen het standpunt van de raadman.

Ook acht zij de vorderingen van [moeder van slachtoffer 1] en [vader van slachtoffer 1] eenvoudig van aard en zal zij op deze vorderingen ingaan. Dit ligt anders ten aanzien van de vordering van [slachtoffer 1].

Tijdens de zitting van 14 oktober 2009 is de vraag aan de orde geweest of [slachtoffer

fer 1] zijn wil omtrent deze vordering genoegzaam kenbaar heeft kunnen maken. Omdat deze vraag niet eenvoudig te beantwoorden is binnen het kader van het strafproces, zal de rechtbank de vordering van [slachtoffer 1] niet-ontvankelijk verklaren onder de bepaling dat de vordering bij de burgerlijke rechter kan worden aangebracht.

Met betrekking tot de vorderingen van [moeder van slachtoffer 1] en [vader van slachtoffer 1] overweegt de rechtbank het volgende.

Onmiskienbaar is dat het leed van de ouders en overige nabestaanden van [slachtoffer 1] zeer ingrijpend en onherstelbaar is. Evenwel wordt de schade die zij geleden hebben niet aangemerkt als schade die rechtstreeks voortvloeit uit het strafbare feit dat hun zoon het leven heeft gekost. Artikel 51a, lid 2 van het Wetboek van Strafvordering biedt in de onderhavige zaak de nabestaanden slechts de mogelijkheid tot vergoeding van de kosten van lijkbezorging. De door [vader van slachtoffer 1] gevorderde affectieschade komt evenmin voor vergoeding in aanmerking, omdat de besluitvorming rond het wetsvoorstel dat vergoeding van deze schade mogelijk wil maken nog niet is afgerond. De rechtbank acht derhalve alleen de gevraagde schadevergoeding in verband met de begrafenis toewijsbaar. De rechtbank acht deze schadeposten ook aannemelijk en voldoende onderbouwd. Daarbij zal de schademaatregel worden opgelegd.

Tot slot zal de rechtbank verdachte veroordelen tot betaling van de kosten van rechtsbijstand van de benadeelde partijen [moeder van slachtoffer 1] en [vader van slachtoffer 1]. Daarbij kan slechts een vergoeding worden toegekend die bepaald wordt aan de hand van het liquidatietarief voor procedures in kantonzaken. De rechtbank gaat bij de berekening uit van het toegekende bedrag aan schadevergoeding. Voor de vordering van [moeder van slachtoffer 1] leidt dit tot toekennen van een bedrag van €180,-, nu haar raadvrouw ook bijstand heeft verleend op de zittingen. Ten aanzien van de vordering van [vader van slachtoffer 1] leidt dit tot het toekennen van een bedrag van €30,-.
[...]

Commentaar:

1. Het recht op smartengeld heeft een hoogstpersoonlijk karakter. Het is daarom maar be-

perkt vatbaar voor overgang en beslag. Echter, indien het slachtoffer aan de wederpartij heeft meegedeeld op vergoeding van smartengeld aanspraak te maken, is dit voldoende voor overgang onder algemene titel (zie: art. 6:106 lid 2 BW). Een voorbeeld van overgang onder algemene titel is vererving.

2. Aan de in art. 6:106 lid 2 BW genoemde mededeling worden geen hoge eisen gesteld. De hoogte van het bedrag hoeft niet te zijn genoemd en er hoeft evenmin specifiek te zijn aangegeven dat smartengeld wordt gevraagd (zie: HR 20 september 2002, LJN: AE2149 en HR 3 februari 2006, LJN: AU5684, beide overigens civiele zaken).

3. Dit alles betekent dat wanneer een slachtoffer sterft als gevolg van het misdrijf, maar hij na het misdrijf nog een tijd heeft geleefd en het voor zijn sterven de veroorzaker heeft meegedeeld (of natuurlijk: laten meedelen) aanspraak te maken op schadevergoeding, dan gaat deze vordering over op de erfgenamen. Dat betekent weer dat deze erfgenamen zich in dat geval voor het smartengeld, waarop het slachtoffer recht had, kunnen voegen in het strafproces op grond van art. 51a lid 2 Sv.

4. Het slachtoffer is in onderhavige zaak twee maanden nadat hij is aangereden aan de gevolgen daarvan overleden. Het lijkt er op dat het slachtoffer in coma heeft gelegen. Als hij niet meer bij kennis is geweest, kan hij geen mededeling hebben gedaan op vergoeding aanspraak te maken en kan er geen recht op smartengeld zijn ontstaan. Als het slachtoffer bij kennis is geweest kan dit anders liggen. Hoe dan ook, volgens de rechtbank kon op de strafzitting in ieder geval geen duidelijkheid worden verkregen of het slachtoffer zijn vordering kenbaar had gemaakt. Hierom verwijst de rechtbank de benadeelden voor de "namens het slachtoffer" ingestelde vordering voor geleden immateriële schade naar de burgerlijke rechter.

15.

Rechtbank Arnhem

(militaire kamer)

8 februari 2010

LJN: BL3200

Rechtstreekse schade o.a: verschillende posten reiskosten (naar: politiebureau, ziekenhuis, GGD en paleis van justitie) en verlies aan arbeidsvermogen (zgn. buitenland vergoeding). Tevens wettelijke rente. Art. 361 lid 2 onder b Sv.

De rechtbank:

[Openlijke geweldpleging art. 141 Sr en zware mishandeling art. 302 Sr.]

[...]

De militaire kamer is van oordeel dat de door de benadeelde partij geleden vermo-

gensschade, bestaande uit reiskosten naar het politiebureau, ziekenhuis en GGD, het treinkaartje in verband met het bezoek aan het paleis van justitie, de pijnstillers en de ziekenhuisopname rechtstreeks verband houdt met het onder 2 primair bewezenverklaarde strafbare feit en voldoende met stukken is onderbouwd. Voorts is de militaire kamer van oordeel dat een deel van het verlies aan arbeidsvermogen, te weten de buitenlandvergoeding, rechtstreeks verband houdt met het onder 2 primair bewezenverklaarde strafbare feit en voldoende met stukken is onderbouwd.

De militaire kamer zal derhalve de civiele vordering van [slachtoffer] tot een bedrag van €348,73 aan materiële schade toewijzen. De militaire kamer zal de benadeelde partij niet-ontvankelijk verklaren in het overige deel van de vordering ter zake vergoeding van materiële schade, omdat dit deel van de vordering onvoldoende met stukken is onderbouwd en daarmee niet van zo eenvoudige aard is dat het zich leent voor behandeling in het strafgeding. De benadeelde kan zich zo nodig tot de burgerlijke rechter wenden om te trachten dit deel te verhalen.

Aan de benadeelde partij is door het onder 2 primair bewezenverklaarde strafbare feit [*zware mishandeling - red.*] rechtstreeks nadeel toegebracht dat niet in vermogensschade bestaat. Dit is aan verdachte toe te rekenen. Aan de wettelijke vereisten, waaronder die genoemd in artikel 6:106 van het Burgerlijk Wetboek, is voldaan. De militaire kamer is van oordeel dat de immateriële schade in ieder geval een bedrag van €1.100 belooft, zodat zij dit bedrag zal toewijzen aan het slachtoffer.

Het totale toegewezen bedrag zal vermeerderd worden met de wettelijke rente met ingang van 20 januari 2008 [*pleegdatum – red.*].
[...]

16.
Gerechtshof 's-Hertogenbosch
10 februari 2010
LJN: BL3459

De opname van €1000,- met de bankpas van het gedode slachtoffer kan door de erfgenamen worden gevorderd.

Art. 51a lid 2 Sv.

Het hof:

[*Gekwalificeerde doodslag art. 288 Sr.*].
[...]

Het hof merkt nog het volgende op. Ten aanzien van de gevorderde kosten van €1.000,- (zijnde het bedrag dat door middel van de van het slachtoffer gestolen bankpas door verdachte en zijn mededaders is opgenomen bij de bank) is het hof, anders dan de eerste rechter, van oordeel dat deze kosten in het kader van de strafzaak door de nabestaande van [slachtoffer] kunnen worden gevorderd. Immers, voornoemd bedrag betreft door het slachtoffer geleden rechtstreekse schade als gevolg van feit 2 en de hierdoor ontstane vordering behoort thans, vanwege het overlijden van het slachtoffer, tot diens nalenschap. Op grond van artikel 51a van het Wetboek van Strafvordering kunnen de erfgenamen van een persoon die dergelijke rechtstreekse schade heeft geleden, zich voegen ter zake van hun onder algemene titel verkregen vordering, te weten de vordering die tot de nagelaten boedel behoort.

[...]

17.
Rechtbank Zutphen
10 februari 2010
LJN: BL3458

Rechtbank reageert niet op mededeling (verweer?) door raadvrouw dat reeds een civiele procedure is gestart en dat beslag is gelegd onder verdachte.

Reiskosten van vriend en zus van benadeelde zijn niet eenvoudig van aard.

Advocaatkosten volgens aanbeveling van het LOVS.

Art. 361 lid 3 Sv; art. 592a Sv.

De rechtbank:

[*Belaging art. 285b Sr en brandstichting art. 157 Sr.*]
[...]

23. De benadeelde partij [slachtoffer] heeft zich met een vordering tot schadevergoeding ten bedrage van €8.660,15 gevoegd in het strafproces ten aanzien van het onder 1 en 2 ten laste gelegde.

24. De raadvrouw heeft zich op het standpunt gesteld dat de verzochte vergoeding voor de immateriële schade kan

worden toegewezen. Wat betreft de materiële kosten heeft de raadvrouw aangevoerd dat verdachte een dagvaarding in een civiele zaak heeft ontvangen en dat er inmiddels beslag is gelegd op haar woning. Nu de materiële schade niet van eenvoudige aard is en nadere onderbouwing behoeft, zouden deze kosten kunnen worden gevoegd bij de civiele zaak.

25. Naar het oordeel van de rechtbank is op grond van de gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen verder ter terechtzitting met betrekking tot de vordering is gebleken, komen vast te staan dat de benadeelde partij als gevolg van het onder 1 en 2 bewezen verklaarde handelen schade heeft geleden. Verdachte is daarvoor naar burgerlijk recht aansprakelijk.

De vordering bestaat onder meer uit de reiskosten van haar vriend ad €208,32 en haar zus ad €1.036,80. De rechtbank is van oordeel dat deze reiskosten niet zo van eenvoudige aard zijn dat deze zich leent voor van de afdoening in het strafgeding.

26. De gevraagde reiskosten van de benadeelde partij ad €252,-, de kosten van schilderwerk aan de woning ad €540,60, de kosten van vervangende woonruimte ad €316,42, de kosten van herstel van de tuin en het herplanten ad €1.554,15, de rekening van Hanze hifi ad €284,65, en de extra telefoonkosten van de prepaid ad €310,-, acht de rechtbank billijk en redelijk en in zoverre zal de rechtbank dat deel van de vordering toewijzen.

27. Dat de benadeelde partij immateriële schade heeft ondervonden staat voor de rechtbank vast. De rechtbank acht de gevraagde vergoeding van €3.000,- voor de geleden immateriële schade op zijn plaats.

28. De vordering zal aldus tot een bedrag van €6.257,82 worden toegewezen. De benadeelde partij zal voor het overige niet-ontvankelijk worden verklaard in haar vordering en kan derhalve dit deel van de vordering slechts aanbrengen bij de burgerlijke rechter. Ten aanzien van de post advocaatkosten wordt het volgende overwogen.

29. De verdachte zal tevens worden verwezen in de door de benadeelde partij gemaakte en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken kosten, tot aan de datum van deze uitspraak begroot op €800,-. De benadeelde partij heeft onder de post advocaatkosten een bedrag van €1.157,21 gevorderd. Dergelijke kosten

komen niet onverkort voor gehele vergoeding in aanmerking. De rechtbank is tot toekenning gekomen van een lager bedrag. Bij de bepaling van de hoogte van dit bedrag is aangesloten bij de 'Aanbevelingen behandeling civiele schadevordering in het strafproces', zoals die zijn overgenomen door het LOVS (Landelijk overleg van voorzitters van de strafsectoren van de gerechtshoven en de rechtbanken). In die aanbevelingen is - kort gezegd - bepaald, dat indien de benadeelde partij gebruik maakt van een advocaat, de omvang van de proceskosten (honorarium advocaat) wordt begroot aan de hand van het kanton liquidatietarief. In deze zaak wordt aldus toegekend: 4 punten à €200,00.14 Dit brengt met zich dat de meer gevorderde advocaatkosten in deze procedure niet voor vergoeding in aanmerking komen.

[...]

Commentaar:

1. Uit de woorden van de raadvrouw zoals deze in het vonnis zijn weergegeven blijkt dat verdachte reeds civiel is gedagvaard en dat beslag is gelegd. Zij lijkt dit feit niet als verweer aan te voeren tegen de vordering van de benadeelde partij, maar suggereert dat de materiële schade die niet eenvoudig zou zijn, en betere onderbouwing behoeft, daarom bij de civiele procedure kan worden gevoegd. De rechtbank reageert niet op de mededeling dat ook een civiele procedure is aangevangen en hoeft dit ook niet te doen. De vordering wordt deels toegewezen.

2. Dit zou anders zijn geweest indien er reeds een uitspraak door de civiele rechter is gedaan. Dit leidt tot niet-ontvankelijkheid van de vordering benadeelde partij (zie hierna nr. 19: HR 19 februari 2010). Zo lang er nog geen uitspraak is in de civiele procedure verzet dit zich niet tegen behandeling van de vordering van de benadeelde partij in het strafproces. Dit kan betekenen dat de benadeelde na toewijzing de civiele procedure intrekt of bijvoorbeeld komt tot vermindering van de vordering in de civiele procedure na gedeeltelijke toewijzing van de vordering benadeelde partij. (Zo ook F.F. Langemeijer, *Het slachtoffer en het strafproces*, 2004, blz. 94.)

3. Is er wel reeds is een civiele procedure schadevergoeding toegewezen voor de door het strafbare feit veroorzaakte schade, dan is de vordering van de benadeelde partij reeds hierom niet-ontvankelijk. Het kan de moeite lonen om zich dan toch als benadeelde partij te voegen en de rechter te verzoeken een schadevergoedingsmaatregel op te leggen voor het bedrag van het civiele vonnis (zie bijv.: Rb. Roermond 30 juni 2004, LJN: AQ8819 en Rb. 's-Hertogenbosch 24 november 2009, LJN: BK4216). Een opgelegde schadevergoedings-

maatregel neemt het slachtoffer immers veel incassowerk uit handen.

4. Na inwerkingtreding op 1 januari 2011 van de zogenoemde voorschotmaatregel zoals opgenomen in de Wet versterking positie slachtoffer in het strafproces (Stb. 2010, 1) zal het belang dat de schadevergoedingsmaatregel nog veel groter zijn. In geweldszaken betekent toewijzing van de maatregel dan dat het slachtoffer als de schadevergoeding na acht maanden nog niet (volledig) door de veroordeelde is voldaan, de staat het resterende bedrag aan de schadevergoeding uitkeert (art. 36f lid 6 Sv-nieuw).

18.

Rechtbank Utrecht

11 februari 2010

LJN: BL5315

Ontslag van alle rechtsvervolging (ovar) heeft als gevolg dat er geen schadevergoedingsmaatregel kan worden opgelegd en dat de vordering benadeelde partij niet ontvankelijk is. Indien echter naast ovar toch een maatregel ex art. 37 of art. 37a Sr (plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis of TBS) wordt opgelegd is de civiele vordering in beginsel wel ontvankelijk.

Art. 361 lid 2 onder a Sv.

De rechtbank:

[Belaging art. 285b Sr, ernstige bedreiging art. 285 Sr, indienen lasterlijke aanklacht art. 268 Sr, belediging art. 266 Sr etc. Verdachte volledig ontoerekeningsvatbaar.]

[...]

De raadsman heeft betoogd dat indien verdachte volledig ontoerekeningsvatbaar wordt verklaard, de vordering van de benadeelde partij hem niet toegerekend kan worden conform de uitspraak van de Hoge Raad van 7 februari 2006 gewezen in een zaak tegen verdachte.

De rechtbank stelt vast dat de Hoge Raad, in het laatstgenoemde arrest, anders dan de raadsman heeft betoogd, -enkel- heeft geoordeeld dat geen schadevergoedingsmaatregel opgelegd kan worden indien verdachte wordt ontslagen van rechtsvervolging. (LJN AU5787). Over de vraag naar de ontvankelijkheid van de vordering van de benadeelde partij is in dit arrest geen oordeel gegeven.

Wel heeft de Hoge Raad op dat punt geoordeeld in het arrest van 23 juni 1998 (NJ 1998, 860). Daaruit blijkt dat onder maat-

regel als bedoeld in artikel 316, lid 2 aanhef en onder a. Rv *[lees: art. 361 lid 2 onder a Sv – red.]*, ook valt de maatregel van artikel 37 Sr, opgelegd als de verdachte het feit niet kan worden toegerekend. Nu daarvan in casu sprake is wordt de vordering van de benadeelde partij ontvankelijk verklaard.

[...]

19.

Rechtbank Leeuwarden

16 februari 2010

LJN: BL4048

De term “voorschot”.

Art. 51a Sv en art. 361 lid 3 Sv.

De rechtbank:

[...]

De rechtbank is van oordeel dat de gestelde schade voldoende aannemelijk is geworden en in zodanig verband staat met het door verdachte gepleegde strafbare feit, dat deze aan hem als een gevolg van zijn handelen kan worden toegerekend. De rechtbank acht de onderbouwing van het gevorderde verlies aan inkomsten uit arbeid voldoende concreet om de hoogte van deze schade vast te kunnen stellen. De vordering is derhalve gegrond en voor hoofdelijke toewijzing vatbaar tot het gevorderde bedrag van €10.321,80, inclusief de gevorderde wettelijke rente vanaf de dag van het ontstaan van de schade.

De rechtbank zal het toe te wijzen bedrag aan immateriële schade niet bij wijze van voorschot opleggen, zoals gevorderd, nu dit niet past in het wettelijk systeem (zie HR 19 maart 2002, NJ 2002, 497). Het bedrag dat als voorschot is gevorderd zal de rechtbank derhalve toewijzen als een vast te stellen schadebedrag. Voor het overige is de benadeelde partij niet-ontvankelijk.

[...]

Commentaar:

Vergelijk hierboven nr. 9: Rb. Dordrecht 2 februari 2010.

20.

Rechtbank 's-Hertogenbosch

16 februari 2010

LJN: BL3895

Immateriële schadevergoeding vanwege discriminatie.

De rechtbank:

[Discriminatie vanwege ras (door caféhoudster) art. 137g Sr. Toegangontzegging tot café vanwege huidskleur.]
[...]

De vordering van de benadeelde partij [slachtoffer 5].

De rechtbank acht de vordering van [slachtoffer 5] van een bedrag van €250,00 ter zake van immateriële schade in haar geheel toewijsbaar, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf datum delict tot de dag der algehele voldoening.
[...]

21.

Gerechtshof Arnhem

17 februari 2010

LJN: BL4185

De zgn. Tolbert-zaak. Toekenning van shockschade door het hof.

Overigens ook toekenning van ziekenhuisdaggeldvergoeding.

Art. 361 lid 2 en 3 Sv.

Het hof:

[Doodslag, twee maal gepleegd tegen de kinderen en poging tot doodslag tegen hun moeder art. 287 Sr jo. art. 57 Sr.]

De vordering van de benadeelde partij [slachtoffer 3]

De benadeelde partij heeft zich in eerste aanleg in het strafproces gevoegd met een vordering tot schadevergoeding. Deze bedraagt €30.844,20. De vordering is bij het vonnis waarvan beroep toegewezen tot een bedrag van €18.219,20. De benadeelde partij heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd voor het bedrag van haar oorspronkelijke vordering.

De voeging ter zake van haar in eerste aanleg gedane vordering tot schadevergoeding duurt derhalve voort in het geding in hoger beroep.

Uit de bij het voegingsformulier gevoegde toelichting blijkt dat de vordering als volgt is opgebouwd:

- 1) Dagvergoeding ziekenhuis €625,-
- 2) Immateriële schade benadeelde €2.000,-
- 3) Kosten lijkbezorging €8.219,20
- 4) Shockschade nabestaande €20.000,-

De eerste twee posten hebben betrekking op de schade die de benadeelde partij stelt te hebben geleden als direct slachtoffer, dus betrekking hebbend op het jegens haar gepleegde geweld. Uit het onderzoek ter terechtzitting is voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van het onder 3 primair bewezenverklaarde handelen van verdachte rechtstreeks schade heeft geleden tot een bedrag van €2.625,-. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden, zodat dit deel van de vordering zal worden toegewezen.

De overige twee posten hebben betrekking op de schade die de benadeelde partij stelt te lijden en hebben geleden als nabestaande. De benadeelde partij vordert een bedrag van €8.219,20 ter vergoeding van de kosten van de lijkbezorging. Deze schade is rechtstreeks toegebracht door het onder 1 primair en 2 primair bewezenverklaarde en de vordering is wat deze post betreft voldoende onderbouwd. Het hof stelt deze schade derhalve vast op voornoemd bedrag. Uit de stukken blijkt dat de benadeelde partij de kosten van de lijkbezorging heeft gedragen, zodat ingevolge het bepaalde in artikel 51a, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering juncto artikel 106, tweede lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek deze kosten voor vergoeding in aanmerking komen. Verdachte is tot vergoeding van die schade gehouden zodat ook dit deel van de vordering zal worden toegewezen.

Voorts vordert de benadeelde partij een bedrag van €20.000,- ter vergoeding van shockschade. Shockschade heeft betrekking op de immateriële schade die ontstaat

door het waarnemen van het bewezenverklaarde feit of door de directe confrontatie met de ernstige gevolgen ervan. Hieronder valt dus niet het enkele verdriet van de ouder om het verlies van het kind, hoe invoelbaar en hoe zwaar dit voor die ouder ook moge zijn.

Het hof acht voldoende aannemelijk geworden dat de benadeelde partij als gevolg van het onder 1 primair en 2 primair bewezenverklaarde shockschade heeft geleden. Voor vergoeding van shockschade is vereist dat het bestaan van geestelijk letsel, waardoor iemand in zijn persoon is aangetast, in rechte kan worden vastgesteld. Gelet op de inhoud van de brief van

drs. H.J. de Mönnink, traumapsycholoog en GZ-psycholoog, d.d. 1 februari 2006 (in kopie gehecht aan het proces-verbaal van de zitting van de rechtbank te Groningen van 2 februari 2006), inhoudende dat bij de benadeelde partij sprake is van een posttraumatische stressstoornis, is het hof van oordeel dat aan dit vereiste is voldaan. Het hof acht de vordering ter zake van shockschade toewijsbaar tot een bedrag van €8.000,-, nu de vordering voor dat gedeelte niet onrechtmatig en ongegrond voorkomt. Voor het overige acht het hof de vordering ter zake van shockschade niet eenvoudig van aard, zodat de benadeelde partij voor dat deel van de vordering niet ontvankelijk zal worden verklaard.

[...]

Commentaar:

In deze beruchte Tolbert-zaak wijst het hof gedeeltelijk de vordering shockschade toe. De Hoge Raad had eerder het arrest van het hof Leeuwarden op 9 december 2008 vernietigd en de zaak verwezen naar het hof Arnhem (LJN: BD2775). In cassatie had de Hoge Raad zich echter niet uitgelaten over de ook toen al gedeeltelijk toegekende vordering shockschade. De procureur-generaal bij de Hoge Raad J.W. Fokkens liet zich in zijn conclusie vóór het arrest, naar aanleiding van een cassatiemiddel van de benadeelde partij, wèl uit over de shockschade. Het middel klaagde dat slechts een gedeelte (€8.000) van de shockschade was vergoed. De conclusie van de P-G is vooral interessant omdat de hij juist niets zegt over het algemeen verkondigde standpunt dat een vordering van shockschade zich niet leent voor behandeling in het strafproces (vgl. bijvoorbeeld HR 10 april 2007, LJN: AZ5670). Ik citeer uit de conclusie van de P-G:

“29. Gelet op hetgeen de Rechtbank heeft overwogen met betrekking tot de hoogte van de toe te kennen schadevergoeding is het oordeel van het Hof niet onbegrijpelijk. Voor vergoeding van shockschade is volgens HR 22 februari 2002, LJN AD5356, NJ 2002, 240 onder meer vereist dat het bestaan van geestelijk letsel waardoor iemand in zijn persoon is aangeast in rechte kan worden vastgesteld, hetgeen in het algemeen slechts het geval zal zijn indien sprake is van een in de psychiatrie erkend ziektebeeld. Gelet op deze criteria voor het toekennen van shockschade heeft de Rechtbank bij het bepalen van het schadebedrag betekenis kunnen toekennen aan de duur van de behandeling van de stressstoornis van de benadeelde partij.

30. Het oordeel van het Hof dat de gevorderde shockschade slechts kan worden toegewezen tot het door de Rechtbank toegewezen en in hoger beroep niet betwiste bedrag van €8.000

en dat de gevorderde shockschade voor het overige met de overgelegde brieven onvoldoende onderbouwd is en niet van zo eenvoudige aard is dat het zich leent voor behandeling in het strafgeding acht ik, mede gelet op het feit dat uit het dossier niet blijkt dat de vordering van de benadeelde partij in hoger beroep nader met stukken is onderbouwd, niet onbegrijpelijk. Dat een deel van de shockschade wel van eenvoudige aard wordt geacht, maakt het oordeel van het Hof - anders dan in het middel wordt gesteld - niet tegenstrijdig (zie ook HR 8 september 1998, LJN: ZD1131).”

Ik kan daar niets anders uit afleiden dan dat de P-G (gedeeltelijke) toewijzing van vergoeding van shockschade in casu begrijpelijk acht en daarmee dus in beginsel vergoeding van shockschade aan gevoegde benadeelde partij mogelijk acht – indien aan de voorwaarden van het Taxibus-arrest is voldaan.

22.

Rechtbank Alkmaar

18 februari 2010

LJN: BL4561

Rechtbank wijst in ontuchtzaak naast €1.500 smartengeld verschillende andere schadeposten toe, waaronder vakantiedagen van de moeder van benadeelde (rechtstreekse schade; verplaatste schade).

Art. 361 lid 2 onder b Sv; art. 6:107 BW.

Rechtbank:

[Ontucht, seksueel binnendringen art. 245 Sr.]

[...]

De benadeelde partij [slachtoffer] heeft, met bijstand van haar wettelijk vertegenwoordiger, vóór aanvang van de terechtzitting in het geding over de strafzaak bij de officier van justitie opgave gedaan van de inhoud van de vordering tot vergoeding van schade ten bedrage van €4.033,82.

Dit bedrag is opgebouwd uit:

1 voorschot smartengeld €2.500,00

2 reiskosten €447,76

3 derving onkostenvergoeding vrijwilliger €50,00

4 telefoonkosten/porti €349,78

5 derving vakantiedagen €637,42

6 parkeerkosten €12,50

7 kosten zwangerschapstest €12,00.

De rechtbank zal deze posten afzonderlijk beoordelen.

Ad 1. Uit het onderzoek op de terechtzitting is gebleken dat de vordering van de benadeelde partij op dit punt gedeeltelijk

van zodanig eenvoudige aard is dat dit deel zich leent voor behandeling in deze strafzaak. Op grond van de thans beschikbare gegevens kan de vordering worden toegewezen tot een bedrag dat de rechtbank begroot op €1.500,00. Het overige gedeelte van deze post acht de rechtbank niet van zodanig eenvoudige aard dat dit zich leent voor behandeling in deze procedure. De rechtbank zal de benadeelde partij in dat deel van het gevorderde niet kunnen ontvangen. De benadeelde partij kan dit deel van de vordering desgewenst bij de burgerlijke rechter aanbrengen.

Ad 2. De raadsman heeft verweer gevoerd tegen toewijzing van het leeuwendeel van deze post (de reiskosten voor de bezoeken aan de psychotherapeut) doch heeft uiteindelijk verklaard zich niet te verzetten tegen toewijzing van deze gehele post. De rechtbank is van oordeel dat, op grond van de haar beschikbare gegevens, behandeling van de benadeelde partij door een psychotherapeut noodzakelijk was. Daarbij is de precieze inhoud van de therapeutische relatie niet van belang voor de door de rechtbank te nemen beslissing. De post zal worden toegewezen.

Ad 3. De rechtbank ziet deze post als derving van een beloning voor werkzaamheden in de sportschool, en zal deze post toewijzen.

Ad 4. De rechtbank begroot de kosten voor telefoon en porti in redelijkheid op €100,00, met afwijzing van het meer of anders gevorderde.

Ad 5. In tegenstelling tot de raadsman is de rechtbank van oordeel dat een rechtstreeks verband bestaat tussen de derving van de vakantiedagen door de moeder van de benadeelde partij en het bewezen verklaarde. Uit de toelichting op de vordering blijkt dat deze schadepost vakantiedagen betreft die in april 2009 zijn opgenomen door de moeder om zorg te verlenen aan haar dochter.

Ad 6 en 7. Deze posten komen eveneens in aanmerking voor vergoeding.

De vordering van de benadeelde partij zal derhalve worden toegewezen tot een bedrag van €2.759,68 (€1.500,00 + €447,76 + €50,00 + €100,00 + €637,42 + €12,50 + €12,00). De verdachte zal dan ook worden veroordeeld tot betaling van €2.759,68 als schadevergoeding aan de benadeelde partij. Dit bedrag dient te worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de dag

van aanvang van het schadeveroorzakend feit, zijnde 17 februari 2009, tot aan de dag van algehele voldoening.

Commentaar:

De rechtbank wijst in dit geval verplaatste schade toe. Bij verplaatste schade gaat het om kosten die (meestal ouders) ten behoeve van de gekwetste (meestal minderjarige) zijn gemaakt. Bij de voeging kunnen de ouders de naar hun verplaatste schade vorderen. Dit is af te leiden uit HR 2 juli 2002, LJN: AE2642.

Welke kosten als verplaatste schade kunnen worden aangemerkt, is in het civiele recht nog aan discussie onderhevig. In ieder geval betreft het geneeskundige, verpleeg- en revalidatiekosten die de ouders voor hun minderjarige kind hebben gemaakt. Verder blijkt uit de civiele rechtspraak dat indien ouders zelf de verzorging op zich hebben genomen de kosten die professionele hulp zouden hebben gekost, kunnen worden gevorderd. De verzorging moet dan wel redelijkerwijs noodzakelijk zijn geweest (HR 28 mei 1999, NJ 1999, 564).

23.

Hoge Raad

19 februari 2010

LJN: BK9031

Benadeelde partij is niet ontvankelijk in zijn vordering nu deze zich tot de civiele rechter heeft gewend en de rechter bij uitspraak voor recht heeft verklaard dat de verdachte aansprakelijk is voor de schade.

Hoge Raad:

[Poging tot moord art. 289 Sr en poging tot doodslag art. 287 Sr en art 45 Sr.]

[...]

3. Beoordeling van het middel van de benadeelde partij

3.1. Het middel behelst de klacht dat het Hof de benadeelde partij ten onrechte, althans op ontoereikende gronden, niet-ontvankelijk heeft verklaard in haar vordering.

3.2. Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 2 april 2008 houdt in:

"De voorzitter brengt de vorderingen benadeelde partij ter sprake, onder de mededeling dat zich in het dossier bevindt een civiel vonnis van de rechtbank Roermond d.d. 21 maart 2007, met als eisders onder meer [benadeelde partij] en [betrokene 1] en als gedaagde [verdachte]. In het vonnis heeft de rechter onder meer voor recht verklaard, dat gedaagde aansprakelijk is voor de schade van eisders als

gevolg van de schietpartij op of omstreeks 1 oktober en is gedaagde veroordeeld om aan eisers een nader bij staat op te maken schadevergoeding aan eisers te betalen."

3.3. Blijkens het bestreden arrest heeft het Hof dienaangaande het volgende overwogen:

"Het hof heeft ter terechtzitting vastgesteld dat beide benadeelde partijen reeds voor de onderhavige strafprocedure de civiele rechter hebben geadieerd met een vordering die zijn grond vindt in de in deze strafzaak bewezen verklaarde feiten en dat de civiele rechter op die vordering in voor de benadeelde partijen toewijzende zin heeft beslist.

Naar het oordeel van het hof brengt het feit dat [betrokkene 1] en [benadeelde partij] zich tot de civiele rechter hebben gewend reeds met zich mee dat zij in deze strafprocedure als benadeelde partij niet kunnen worden ontvangen."

3.4. De geschiedenis van de totstandkoming van art. 361 (oud) Sv houdt ten aanzien van deze problematiek het volgende in:

"Zo zal de strafrechter als het slachtoffer reeds een civiele schadevergoedingsprocedure is gestart, de civiele vordering buiten beschouwing kunnen laten."

Kamerstukken I, 1992-1993, 21 345, nr. 36b, p. 1.

3.5. Het Hof heeft als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat de omstandigheid dat de benadeelde partij [benadeelde partij] zich tot de civiele rechter heeft gewend en dat deze bij vonnis van 21 maart 2007 voor recht heeft verklaard dat de gedaagde (de verdachte) aansprakelijk is voor de schade van [benadeelde partij] als gevolg van het in de onderhavige zaak bewezen-verklaarde strafbare feit, meebrengt dat [benadeelde partij] in de onderhavige strafzaak niet in zijn vordering kan worden ontvangen.

Dat oordeel geeft, mede in het licht van de hiervoor onder 3.4 weergegeven wetsgeschiedenis geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting, terwijl het evenmin onbegrijpelijk is.

3.6. Het middel is derhalve tevergeefs voorgesteld.

[...]

24.

Rechtbank Haarlem
25 februari 2010
LJN: BL9109

Indien de verdachte in faillissement verkeert is de vordering benadeelde partij niet ontvankelijk.

Art. 25 Fw.

De Rechtbank:

[Medeplegen oplichting art. 326 jo. art. 47 Sr.]

[...]

In het licht van voormelde per fax binnengekomen brief *[waaruit blijkt dat verdachte failliet is –red.]* en gelet op artikel 25 van de Faillissementswet – ingevolge welke bepaling rechtsvorderingen, welke rechten of verplichtingen tot de failliete boedel behorende ten onderwerp hebben, tegen de curator dienen te worden ingesteld – is de rechtbank van oordeel dat de benadeelde partij niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in haar vordering, en dat het verzoek tot oplegging van de met die vordering samenhangende schadevergoedingsmaatregel dient te worden afgewezen.

[...]

Overige onderwerpen:

25.

Nationale ombudsman **Rapport 2010/024**

Klachtprocedure politie. Schending van de hoorplicht. Verzoeker had geldige redenen voor het niet verschijnen op twee geplande hoorzittingen. De klachtencommissie had naar andere mogelijkheden moeten zoeken om verzoeker alsnog te horen (eventueel telefonisch).

De Nationale ombudsman:

[...]

9. Verzoeker kon niet bij de geplande hoorzittingen aanwezig zijn vanwege een sterfgeval en omdat het slecht ging met de persoon voor wie hij mantelzorger is. Hoewel dit onvoorziene omstandigheden en geldige redenen voor afmelding zijn, begrijpt de Nationale ombudsman dat de klachtencommissie de hoorzitting niet opnieuw heeft verplaatst. Hierbij is van belang dat de betrokken politieambtenaren in dat geval voor een derde keer zouden moeten worden opgeroepen. Daarnaast

zou het verplaatsen van de hoorzitting de voortvarendheid van de klachtbehandeling niet ten goede komen. Verder zou de klachtencommissie niet de zekerheid hebben dat het voor verzoeker mogelijk zou zijn om naar aanleiding van de derde uitnodiging wel te verschijnen. Dat de klachtencommissie de hoorzitting niet opnieuw hoefde te verplaatsen, betekent echter niet dat zij verzoeker niet opnieuw in de gelegenheid hoefde te stellen om te worden gehoord. Nu verzoeker geldige redenen had voor afmelding, de klachtencommissie de klacht niet kennelijk ongegrond achtte en verzoeker niet had aangegeven af te zien van de mogelijkheid te worden gehoord, had de klachtencommissie naar andere mogelijkheden behoren te zoeken om verzoeker te horen.

De klachtencommissie had ervoor kunnen kiezen verzoeker in persoon en in afwezigheid van de betrokken politieambtenaren te horen. Daarnaast had - in overleg met verzoeker - het telefonisch horen wellicht uitkomst kunnen bieden. Uit de stukken blijkt niet dat de klachtencommissie deze mogelijkheden heeft onderzocht. Verder volgt niet uit de stukken dat de klachtencommissie verzoeker de gelegenheid heeft gegeven om te reageren op hetgeen B. en H. tijdens de hoorzitting op 12 december 2008 hebben verklaard bijvoorbeeld door hem het verslag daarvan toe te sturen. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft de klachtencommissie verzoeker deze mogelijkheid ten onrechte niet geboden. Hierbij is in aanmerking genomen dat verzoeker niet was gehoord en de zienswijzen van de betrokken politieambtenaren over de feitelijke toedracht niet geheel aansloten bij hetgeen verzoeker in zijn klacht naar voren had gebracht. Door na de tweede afmelding niet te zoeken naar mogelijkheden om verzoeker alsnog te horen en hem niet in de gelegenheid te stellen zijn reactie te geven op hetgeen B. en H. tijdens de hoorzitting hebben verklaard, heeft de klachtencommissie het beginsel van hoor en wederhoor geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

[...]

26. Nationale ombudsman Rapport 2010/038

Geen actieve en adequate informatieverwerving. Politie had zelf contact moeten opnemen met de betrokken banken in verband met diefstal van bankpassen, om na te gaan of er transacties hadden plaatsgevonden met deze passen.

De Nationale ombudsman:

[...]

17. De vraag die hier ter beantwoording voorligt is of de politie het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving heeft geschonden door niet uit eigen beweging beeldopnamen bij de banken op te vragen.

Al op 19 mei 2006, dus de dag van de aangifte, deed de politie onderzoek bij de Postbank naar de transacties met de gestolen passen in Amsterdam.

Ten aanzien van de videobeelden van de transacties in Rotterdam beantwoordt de Nationale ombudsman bovengenoemde vraag bevestigend. Zoals de korpsbeheerder heeft aangegeven, gaf de politie direct prioriteit aan de zaak en had de politie het doel de zaak zo snel mogelijk op te lossen. Op 30 mei 2006 deelde verzoekers partner M. de politie telefonisch mee dat er ook transacties met creditcards in Rotterdam waren geweest. De politie ondernam daarop direct actie door telefonisch contact op te nemen met de Postbank en de Rabobank om videobeelden van deze transacties veilig te stellen. Hieruit blijkt dat de politie de beelden heeft opgevraagd naar aanleiding van verzoekers informatie en niet uit eigen beweging. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman had het echter op de weg van de politie gelegen om in het belang van het onderzoek zo spoedig mogelijk na verzoekers melding van diefstal van de bankpassen uit eigen beweging contact op te nemen met de betrokken banken om na te gaan of en, zo ja, waar er transacties hadden plaatsgevonden met de gestolen bankpassen. Videobeelden van de transacties konden immers informatie geven over de daders van de inbraak in verzoekers woning. De politie had de officier van justitie dan ook zo spoedig mogelijk om een vordering moeten verzoeken als bedoeld in artikel 126nd van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond).

In dit geval nam de politie pas op 2 juni 2006 contact op met de officier van justitie om deze vordering te verkrijgen. De Nationale ombudsman is verder niet gebleken

van feiten of omstandigheden op grond waarvan niet direct contact kon worden opgenomen met de betrokken banken en/of de officier van justitie.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

[...]